

Eero Rahikainen

Jokelaise Iero kertoo

Ahvola pojist

Eero Rahikainen

1919 – 2008

Karjala-lehteen v. 1962 kirjoitettuja murrepakinoita
Ahvolan nuorison 1930-luvulla sattuneista edesottamuksista

Jokelaise Iero kertoo:

- 1.Ahvola poikii olumpialaisist
- 2.Ahvola pojat auringopalvojin
- 3.Ahvola pojat ravustiit
- 4.Ahvola pojat paimenes

1. Ahvola poikii olumpialaisist

Tällee kesk'ikkää päässeen miehen ko seurailoo näihe nykyaja nuorii urheiluharrastuksii, tulloo mont kertaa aatelleeks, et oispa ennekii olt kaik näi hyväst. Oispa olleet urheilukentät ja kaik kunnollist välineet, ni ois Ahvola poikiikii olt paljo mukavamp pittää ommii olumpialaisiaa. – Mut mitäs siint, koi olt, ni ei olt ja arvolleekii tulliit olumpialaist pijettyy.

Niit Ahvola poikii olumpialaisiha mie meinasi koittaa muistella. Iha varmast mie en uskalla sannoo, mut luulisi osuvai muistissai jokseekii paikallee, ko mie sano, et viimost Ahvola poikii olumpialaist olliit par kessää aikasemmi, ko ne oikiatkii olliit Berliinis. Sitä aikasemmi näit kissoi pijettii ainakii parin kolmen peräkkäisen kesän. Ehä tuo olumpianimitys näist kisoist iha oikia sunkaa ookkaa. Olumpialaistha pijetää vaa joka neljäis vuos, mut näit meijä kissoi pijettii joka kesä ja kaike lisäks viel mont kertaa kesäs. Se olumpianimitys ol oikeastaa Olli Ilmari antama. Hää nimittäi sano meil ain, ko myö lähettii omal kentälleenä urheilemmaa, et ”taas olumpialaist kissat lähtööt kissailemmaa” ja siint se nim tul.

Ahvola ol nii tuttu sana, et sen nimise paikkakunna sijotusta ei maksa ruveta täs tarkemmi selostammaa. Sitä vastoi Viijetieristi ol sellane paikka Ahvolas, et sen maantieteellistä asemaa ei tietäneet varmast puoletkaa ehkeis ahvolaisist, puhumattakaa kamajauholaist tahe muist naapurkyläläisist. Usjemp ahvolalaisist kuitekii muistanoo sen kärritiepahase, mikä läks Höytölä kylätiest siint Jokelaise tiehaarast satakunta metrii kyllää päi mää päält vasempaa kättee ja yhty taas Jääske maantiehe punasiihautoi luon. Taijettii sitä sannoo höytöläisii kirkkotiekskii. Ahvola koulult taas ko tultii Höytölää päi jottai 150 metrii, ni siint läks etuviistoo oikial kärritie, mikä män Rintee talo Kangasniity viljelyksil. Nää kaks kärritietä leikkasiit toiseese siel kankaal jokseekii Höytälä kylätie ja punasiihautoi puolvälis. Täst tieristeyksest läks viel yks tie, mikä oikiastaa ol vaa sellane parempapuoleinen polku ja mikä päätty pari- kolmesaa metri päähä sinne Kangasniityl ja

punasiihauvoil mänevii teihe välisel kankaal. – Siin se viije tie risteys ol, mis niit viijetieristi olumpialaisii pijettii.

Siihe tieristil ol jostakii syyst muutostunt sellane 10 – 15 aari aukko, mis ei kasvant puita. Mie vähä luule, et se o voint olla aikasempin vuosin sellane paikka, mis parrivestäjät tienasiit rahhaa takaperi kävelemäl. Siin ympäril taas kasvo sellast matalaa petäjätaimistoo ja maapohja ol kivetönt hiekkaa. Tieristilt koulul päi oleva tie ol ainakii 150 metrii iha tasamaata, eikä siin olt pahempii mutkiikaa. Tieristil oleva aukia toimi sisäkenttän ja se tie pikajuoksuratan ja suuripiirtei tää olumpia-arena täytti sil asetetut vaatimukset. Sitä mie en jaksu ennää näi kolme vuosikymmenä peräst muistaa, kuka meist sen paika keksi, mut mie vähä luule, et siin taisiit olla sama miehe sormet pelis, kuka muutekii ol koko kylä poikii urheiluharrastuksii nostattaja ja ylläpitäjä sekä viel vähä valmentajakkii. Täs joutuu nyt iha väkise nostamaa oma veljääse paljo korkiammal toisii, mut ei maha mittää, tosasjois pittää pyssyy. Nimittäi tää Ahvola poikii urheiluharrastuksii herättäjä ja kantava voima ol mei veljässaki keskimmäinen, miust kaks vuotta vanhemp Veikko, joka kylä poikasakis tottel paremmi nimmii Olli Veki. Veikko ol kiinnostunt kaikist urheilulajiloist, mut yleisurheilu ja hiihto olliit kuitekii lähempän häne syväntää ko esimerkiks paini tahe nyrkkeily. Yleisurheilus hää pääs jo merkittävvii tuloksii ja ois varmast tult mainittuu laajemmalkii ko vaa Ahvolas, jos ois saant ellää. Veikkoha kuol jo 16-vuotiaan, mut kerkes jo siihe männes voittaa mones lajis aikuist miehetkii kyläkilpailuis. Hänest voitaa viel sannoo, et hää ol sellane elävä tietosanakirja urheilualal. Hää muist jokkaise yleisurheilulaji kohalt, et kene nimis ol maailma, Euroopa ja Suome ennätys ja mikä ol tulos. Niin'ikkää hää ol painant mielehee kaik siiheastist olmpiavoittajat sekä suurimma osa muist sijotuksist. – Tällane ol lyhyest kuvattun mies tahe paremmikkii sanottun miehe alku, joka sai Ahvola pojat innostummaa urheiluu. Jatkuva innostukse ylläpitämine ei taint ain olla helppoo, mut iha kokonaa se ei taint keneltkää kuolla.

Ahvola poikii olumpialaisii valmistautumine alko suunnillee sammoi aikoi lume lähö kans. Toisi sanoi, ko maa ol vähä kuivahtant, eikä varpaita ennää paleltant, alkoit harjotukset. Sit ko kesä kerkes vähä pitemmäl, kokkoontu joka pyhä puoliit päivi sama porukka Viijetieristil, eikä kenelkää olt pahateko mieles.

Jos viel näi mone kymmenä vuuvve peräst yrittäis muistella oikei nimiltää sitä poikasakkii, mikä siihe aikaa viel nii vahvast usko Suome urheilu tulevaisuutee ja etekii kestävyysjuoksuu, ni tulis aikasemmi mainitu Veiko jälkee esil seuraavaks selvemp kuva Patjaa Viljost, kaverloi keskuuves Ville. Hää ol suunnillee Veiko ikkäine, vähä pienkasvune ja hintelä, mut urheilualal ja varsikii sitkeyttä vaativas pitkämatkajuoksus saki paremmast

pääst. Myöhempiin vuosin, enne sotaväkkee mänöjää Viljo hiihtel melkose hyväl menestyksel. Hänekii elämäkaareese katkes, enneko kerkes lakikorkeuteekaa. Viljo kaatu talvisovas Kannaksel.

Etteepäi muistoloihe köyttä vettäis tulloo mielee sellane kaver, ko Rintee Pentti. Hänel olliit jo sillo melkei kaks kertaa nii leviät harteet ko meil kellää toisel. Eikä ne oo näkyneet kaventunnee viel nytkää. Mei urheilukenttä ol muute Rintee maal ja Pentti ol isäntä. Tottaha myö ei enempää pahojaana tehty petäjätaimistol, eikä muutekaa, koskei kerra isäntä millokaa mittää sanont.

Ko kerra näihe voimamiehii mäntii, ni otetaanpas seuraavaks Jauho Antti. Häne hartiaase ei tosi olleet likikää nii leviät ko Penttil, mut muuta mittaa ol miehes iha tarpeiks ja voimaa enemmä ko pienes kyläs. Nää kaks kaverii olliitkii kuulatyönnös kokonaa toisil metrilukuloil ko myö toist tuuleheiluteltavat.

Saki kantovoimii kuuluil viel Mattila pojat, Martti ja Arvo. Hyö olliit urheilullisilt saavutuksiltaa miu kanssai suunnillee sammaa luokkaa. Ensimmäiseks myö ei tajettu päästä millokaa missää lajis ja vuoroperrää oltii viimosen. Yrittämisehalu meil kaikil ol kuitekii mahottoma kova ja sehä ol pääasja.

Mattila poikii myöhemmist vaiheist mie en ossaa sannoo mittää. Oon voint kuulla, mut en muista. Rintee Pentti viljelöö maata Anjalas ja Jauho Antti, nykysi Lahdesranta, rakentelloo kerrostaloloi pääkaupuntii.

Suuri piirtei sellane se meijä porukka ol. "Vierailijoi" käi varmast usjastkii, mut taitaa olla paremp, ettei rupia muistellemmaa kettää nimeltää, koi kuitekaa kaikkii jaksaa muistaa. Meist vähä vanhempaa karatii, sellasi niiko Patjaa Ierikka, Niku Imppu ja meijä Topi siel tais sillo tällö pistäytyy, mut hyö vissii olliit olevinnaa niiko er sarjas ja tyytyit toimimaa ajaottajin ja mittamiehin.

Siin teihe risteykse aukial olliit kaik hyppypaikat ja kuularengas. Muut hyppylajit olliit kaik ohjelmas, mut seiväshypy kans ol vähä nii ja näi ko ei olt kunno seivästä. Närreine ei tahtont kestää ja koivune ol mahottoma raskas. Korkeushyppytelineet tehtii rimast ja hiekka ol alastulopaika pehmikkeen. Eikä se korkeushyppy mittää koikkelehtimista olt. Myö osattii kyl nii sisä- ko ulkojalatyylitkii, jos höist jottai hienousvivahteita lienöökii jäänt pois. Kuula meil ol lainatavaraa, muistaaksei Ahvola nuorisoseuralt. Kiitoksii vaa lainast, Paukkuri Eino ja Ylätuva Vilho sekä muut senaikuist seura johtohenkilöt. Kiekkoo enempää ko keihästäkkää ei voitu heittää, koi olt nii paljoo aukiaa. Pikajuoksut juostii siin tiel, mikä läks koulul päi ja minkä pintaa oltii vähä tasoteltu. Siihe tarkotuksee se olkii hyvä, ei olt liija kovakaa. Saametri kilpailus sopi juoksemaa kaks

ukko kerralla, mut 110 metri aitajuoksu pit juosta yks kerralla, koi olt ko yhet omatekost aitatelineet. Sekuntaattor ol niin'ikkää lainattu ain kertakäyttöö varte ja saatu ankarat varotukset, ettei vaa säretä.

Iha pittää kirjottaa oma kappale siint pitkämatkajuoksust, mihi päivä kilpailut ain päättyit. Siihe lajjii ei kaik ain ottaneet ossaa, eikä se taint olla joka kerra ohjelmaska. Sil juoksul ol oma nimikii, nimittäin "Hutkanotkomaratoon". Höytylä kylätietä Ahvola salloo päi männes ol lähel Raskista Hutkanotko, mist läks Niittylää tie. Siin Niittylä tiehaaras ol kääntymispaikka ja siint se maratoon sai nimmeese. Nykyaja valmentajat varmast pyörittässiit päättää ja sanosiit niiko Tuntemattoma sotilaa Hietane, et "voi pöhköi, voi pöhköi". Eihä se kuitekaa nii vakavaa olt. Kertaakaa ei keneltkää meinanneet tulla keuhkot pellol sen juoksu aikan tahe sen jälkee. Se juoksu otettiikii sillee, et ens ol verryttelytaival ja vast iha lopus sellane 300 – 400 metri pikataival, mis vast lopulline ratkasu tapahtu. Viijetieristilt ol Niittylä tiehaaraa varmast neljä kilometrii, jote maratooni pittuueks tul siin kaheksa kilometrii. Olha siin kipittämistä, varsikii, ko se väl ol melkose mäkistä. Siihe matkal soppiit Vauhtmäk, Höytylämäk, Jyrkkämäk ja Kekkelimäät sekä lisäks monta pienempää.

Sellast ne olliit ne Ahvola poikii olumpialaist. Isot pojat ain irvistelliit, et joka pyhä pittää käyvä Nikult lainaamas lihalakana ja sen välis kantaa uupuneet kotihee, mut siin ei olt mittää perrää. Potatpiirakka ja makiasoppa kyl näkkiit naalikkaase illasuus joka poja koton.

Kukkaa meist "olumpiasankarlost" ei oo kirjottant nimijää suuril kirjaimil Suome urheiluhistoria lehil, eikä kenenkää päähä oo laakerseppelettä painettu, mut näi vuoskymmenii peräst ko niitä aikoi muistelloo, ni tulloo siihe johtopäätöksee, et tuski niit pyhäsi iltapäivii ois osant parempiikaa harrastuksi paris viettä.

Jokelaise lero

2. Ahvola pojat auringopalvojin

Männeen talven mie yhe kerra täs muisteli Ahvola poikii olumpialaisii ja siin miul sattu sellane munnaus, et mie pani vanha hyvä kaveri, Rintee Penti viljelemmää maata Anjalas. Jos sie Pentti satuit lukemaa, ni älä oo milläiskää. Tuo miu muistii näkkyy oleva nii metkast karsinoitunt, et mone vuoskymmenä takkaist asjat o paremmi mieles ko pari vuuvve takkaist.

Nyt mie aatteli muistella, mite Ahvola pojat palvoit aurinkoo. Vai oisik hää paremp sanna, et mite Ahvola pojat panniit vennee veslastii. Mie taija kuitekii pittää kii tuost auringo palvomisest. Oha se ainakii vähä niiko romanttisempaa ko vennee veslastii panemine. – Asja o sillee, et enemmänä ko puolet meist auringopalvojist kuuluu Oravala huutoo, mut arvolleekii mie vaa haasta Ahvola pojist. Älkää työ Oravala pojat tykätkö matalaa, jos mie tienkii teist Ahvola poikii. Ahvola poikiha työ taisitta mieleltäänä olla joka tappaukses.

Tää Auringopalvojii kerho kokkoontu parraimma kesä aikan kerra viikos, nimittäi pyhäsi. Puhheejohtajaa kerhol ei olt, eikä sitä tarvittukkaa. Jokkaine kerho jäsen käytti puhheevuoro sillo ko nauramiseltaa kerkes. Pöytäkirjaakaa ei pijetty, ja niolle tää haastelemine perustuukii iha yksiommaa miu karsinoitunee muisti varraa. – Kerho jäsenet olliit kaik sama arvosii, eikä miu esittelyssäi tarvisse nouvattaa mittää arvojärjestystä. Kuitekii jokkuu järjestys pitäs kaikis asjois olla, eikä täs tappaukses jää muuta mahdollisuutta ko ikäjärjestys. Sitä taas ko kerra nouvatettaa, ni kohteliaisuusyist pittää alottaa vanhemmast pääst. Sillo ilma muuta ensimmäiseks esitellää Orava Vilho. Vilho ol meist toisist reilust kymmenä vuotta vanhemp, mut siint huolimatta hää ei pitänt mei nuorii poikii seuraa omal arvollee sopimattoman. Oikiastaa sitä ikäerroot ei huomantkaa, ko Vilho ol mieleltää yhtä nuorekas ko myö toistkii ja ain valmis kaikkii poikamaisuuksii. Sit seurasiit ikäjärjestykses mei Toivo, Jarva Kauko, Tapio Alvar ja saki nuorempan mie. Sellasta poikasakkii ei oo olt, eikä varmast tule olemaakaa, mis alkuperästä, kastees annetut nimet kelpasiit yleisee käyttöö. Tää sama lai perusteel meijäkii sakis Vilho ol Ville, Toivo ol Topi, Kauko ol Kaku, Alvar ol Alkki ja miust, Jukola veljäksii nuorimmaise kaimast ol tehty lero.

No nii, männäpäs siihe auringo palvomissee. – Siihe aikaakii jo tiijettii, et auringokylvyt antaat terveyttä, ja myö koi saatu aurinkoo ko kuuten päivän viikos kesanto- ja heinäpellol, ni pithä sitä ottaa viel pyhänkii. Ville tosi tek poikkeukse meist toisist. Hää ol sisätyöläinen ja istu suurimma osa kessää neljä seinä sisäl, jote ei tarvint yhtää ihmetellä, jos hää olkii valmis lähtemää pyhäamun järvel.

Nii hyvä ja mukava kylä ko Ahvola olkii, ni yks huono puol siin ol: siel ei olt kunnollista uimapaikkaa. Ahvolajärve rannas siin Jääskeläise pello kohas ol kyläläisii uimaranta, mut sekkää ei olt mikkää kehuttava. Ranta ol pitkält matalaa ja pohja ol kivikkoine ja mutane. Täst meijä sakist siin uimarannas ei suurempaa haittaa olt. Myö nähtii paremmaks pittää tukikohtaana siel järvpuolel. Tällasen tukikohtan meil ol Tapioisii vene tahe Jarva Papa tasapohjane ruuh. Vene ol paremp varsikii siihe veslastiipanemistarkotuksee, mut välist Tapio tytöt oliit kerinneet viijä vennee ja mei pit turvautuu ruuhee. Eikähä siin ruuheskaa oikiastaa mittää vikkaa olt. Yhes mieles se ol parempkii ko vene. Siin ol nimittäi kiintonaist istuilauvat ja siint ol taas se etu, et ne pyssyit varmast mukan sillokii, ko ruuh pantii veslastii. Sitä ruuha sanottii kelupaatiks. Varmast meist ei kukkaa olt uito asjatuntija, ko sellane nim annettii tasapohjaruuhel. No, mitäs vällii sil ol, miks sitä veskulkuneuvoo sanottii, koha se vaa palvel meitä veepäällisen kulkuneuvon ainakii nii kauvva, et päästii kaislikost väljää vettee.

Vähitellehähä täst tajetaa päästä lähtemää sin järvel tahe niiko asja ytimee. Verryttelypuku ja kumtossut jätettii rantaa ja tyrkättii alus vesil. Vennee (tahe ruuhe) perä ko ol jättänt kaisliko jälellä, ni sillo alko mulahella. Myö suomalaisetha ollaa tunnetust urheilukansaa, ja tää meijä sakkikii ol nii paljo urheilukärpäse purasemmaa, et sekkii vettee mänemine pit suorittaa kilpailuluontososen. Senhät tietää, mite siin käyp, ko viis aikuista miestä rupiaa pienest venneest kilpaa sukellemmaa. Jos oikei hyvä tuuri ol, ni vene saatto jäähä viel kellumaa vee pääl, joskii jo melkosest vettä ryypanneen, mut useimmitte tais käyvvä sillee, et vene täytyt laitojaa myöte ja aivot sekä muut irtonaist kappaleet läksiit omil teillee. – Oottaks työ millokaa koittaneet tyhjentää venettä veslastist järveseläl? Myö ei koitettu, enkä mie niolle ossaa sannoo, et onnistusik hää. Myö vaa alettii hiljaksee uittaa venettä ja muita vennee varusteita lähempää rantaa, mis saatii kaajetuks venneest ves pois ja taas lähettii järvel. Näis merkkilöishä myö usseimmitte jouvuttii sinne uimarantaa, mis ol paljo muita kyläläisii. – Yks metka tappaus o jäänt miu mielehei tällasest rannal käymisestä. Myö oltii taas yhten pyhän ajettu siihe uimarantaa, mis ol iso liuta kylä poikii. Sitä mie en muista, et tultiiks myö soutamal, vai hinattiiks myö venettä perässäänä, eikähä sil oo täs asjas mittää merkitystäkää. Myö ko oltii siin aikaana

haasteltu toisii poikii kans ja tehty saki suunnitelmii iltaa varte, ni Pyhöse Jalmar alko pyyvvellä, et viekää hänet venneel vähä etemmäks rannast, et hää pääsis puhtaampaa vettee uimaa. Ehä meil mittää sitä vastaa olt ja nii sitä sit lähettii taas. Jallu ol lähtent uimareissullee vähä liija hyvis kampeis, eikä meistkää kukkaa älynt sannoo, et jätä hyvä mies uimahousui ast kaik muut vehkeet rantaa. Hää jätti silkipaija ja kesäpuvu housut päälle, vilti päähää ja patiinit jalkahee. Myö oltii kohteliaita ja annettii hänel paras paikka, perälauta istuimeks. Sitäkää mie en muista, et kui monta meitä kerho jäsenii ol matkas, mut joka tappaukses vene ol kovast kuormitettu ja ui laitojaa myöte vee sisäs. Jallu siin perälauval istuissaa riisu kengät jaloistaa ja kääri housulahkeet polvii ast. Sit ko päästii vähä etemmäks rannast, mis alko olla vettä nava yläpuolel ast, ni sillo meist intiaanipuvus olevist yks ja toine alko loikkii vettee kuka keulast kuka laijalt. Vene heilahtel samas tahis ja ryyppäil vettä tappaase mukkaa. Viimosel venneehe ei jäänt ennää kettää muita ko Jallu ja vettä. Jallu ko ol peräs, ni vene nous pystyy ja perä alko hiljaa painuu vee sissää. Tilanne ol Jallu kohalt mahdollisemma epämurkava ja hää yritti pelastaa, mitä pelastettavis ol ja hyppäs perälauval seisomaa sekä pitel kenkijää yllääl. Mikkää ei kuitekaa auttant, vene painu armotta pohjaa päi, eikä Jallu auttant muu ko lähätäijä vettee. Viltti tais jäähä kuivaks mut muut kampeet kasttuit kaik. Meitä kerholaisii ja rannalolijoi nauratti, mut asjaommaine män aluks vähä totiseks. Nauramaaha siin hänekii pit lopult ruveta, eikä hää meil vihane olt. Minkäs sil vahingol voip. Iha vakkuuttunt mie en siint vahingost oo vielkää. Se meijä sakki ol sellasta, et siin hyvi ussei vahinko ja tahallisuus velloit samas vees, eikä niitä ain osant erottaa toisistaa.

Ei pijä luulla, et myö ain tälleelleille. Osattii myö olla ihmisikskii ja pittää vene sil kuuluvass arvossaa. Murkava se ol istuu tahe loikoilla vennees, paistattaa päivää ja haastella ajankohtasist asjoist sekä ain välil pulahtaa järves kastelemas nahkaa. – Sillee ne pyhäpäivät kulluit murkavast. Illasuus palattii kottii, syöttii, pantii pyhävaatteet niskaa ja kokkoonnuttii Ahvola koulu luo palokunna kuuri ettee noijaillemmaa kuka Resenti, kuka Örneeni ja kuka minkäkii tankoo, rillauttelemmaa pyörä kelloo sekä tuumaamaa, et lähätääks Kilpeejool, Viskari laval vai käännätääks keula kertakaikkijaa Kuurmarantaa päi.

Niist ajoist o kulunt jo neljännesvuossata, mut murkava niitä o muistella. Mitä työ pojat tuumaatta, jos viel jonkuu kerra verestettäis vanhoi muistoi? Ahvolajärvelhä myö ei päästä, mut mäntäs jonkuu muu järve rannal, tyrkättäs vene vesil ja haasteltas. Samalha siin vois koittaa, et saahaaks myö viel vene veslastii.

Jokelaise lero

3. Ahvola pojat ravustiit

Joka kesä ko mie vaa satu hämärtyväs heinäkuises illas kuulemaa tuota heinäkonnee raksutusta, tuloot miu mielehei poikavuosii aikaist ravustusreissut. Se heinäkonneihe raksutus ol nii mukavaa taustamusikkii sil ravustamisel. Se ikkää niiko anto turvallisuuvetunnetta sinne jokranna hiljasuutee ja yksinäisyytee.

Tulkii mielehei tänä kesän muistella sitä Ahvola poikii ravustamista. Ahvola poikii ravustamista ko ruvetaa muistelemaa, ni iha ensimmäiseks pittää väärikäsitysii välttämiseks sannoo, et sil ei olt mittää tekemistä urheilu kans. Voipha niitä tietyst olla urheiluravustajiii niiko o urheilukalastajiiikii, mut Ahvola poikii ravustamine ol iha puhasta talouvellista toimintaa. Sillo kolme vuoskymmentä takaperi raha ol hyvi hijas liikkeissä, eikä sitä varsikaa pienii poikii lompsaa tahtont saaha narrattuu millää konstil. Ravustamine olkii ainova keino, mil pienet pojat työnteliit köyhyyttä tuota tuonemmaks. Toisin kesin rapurahhoi tul enemmän, toisin vähemmän, mut sen verra sitä vuosii varrell kuitekii kertyy, et rapurahoil miekii ensimmäise pyöräi, sen Örnei osti.

Ravustamine niiko kaik muukii tallouvelline toiminta hyväst onnistuuksee vaatii tekijältää ainakii kahta asjaa: yrittämisehalluu sekä kokemusta. Ensimmäistä Ahvola pojil ol melkei yl oma tarpee ja jälkimmäistäkii kesä kesält saatii lissää. Tekis iha miel vähä kehasemmaa ja sanomaa, et Ahvola poikii ravustamine ol kehittynt suorastaa taiteeks. Kirjaviisautta siin ei kyl olt yhtää, vaa kaik taito ol omal kokemuksel saatuu. – Jos työ Ahvola poikii pojat ja muutkii pienet lukijat ravustatta, ni täst työ saatta iha ilmaseks muutamii vihjeitä.

Jokkaises työs pittää olla just siihe työhö käypäst työvälineet. Ravustamise työvälineet o haavit ja rapukorit, mut niil ei kuitekaa viel saa rapuloi. Koko ravustamise avvaiasja o syötti. Luultavast rapu o kaikruokane, mut omat mielruokaase silkii vaa näkkyyt oleva. Myö tultii ammattii harjoittaissaana siihe kokemuksee, et savu mielruoka o kukkopoika. Kanapoika ravust ois varmast yhtä hyyvvää, mut siint myö ei saatuu

kokemuksii. Ahvola emännät ei nimittäi olleet halukkaita myömää meil kanapoikijaa. Kukkopoikaase hyö möivät ja myö pojat senko vaa kaikekevättä toivottii, et emäntii kanat ois hautoneet mahollisimma paljo kukkopoikii ja et kysynnä ja tarjonna laki ois sillee kääntynt meil ostajil etullisemmaks. Ehä sitä kyl voi sannoo, et emännät oisiit meilt ylhintoi kiskoneet. Ko tottuuves pysytellää, ni monta kertaa tais käyvä nii hyväst, et päästii pelkil kiitoksil.

Ravusyötti – olkoo vaik kukkopoikaa – vaatii oma käsittellyse. Siin ei auta mikkää sylkäsytaika, niiko onkmato ain tajottii, enneko viskattii vettee. Ravusyötil pittää tehä muuta jekkuu, jos meinaa pärjätä. Mittää ulkoma konstii siin ravusyöti käsittelys ei tarvita, vaa iha kottoist keinot riittää. Ei muuta ko kääntelöö syöttipalasta vähä aikaa nuotios samalviisii ko makkaraa paistetaa, ni hyvä tulloo. Sellane nuotios korvennettu kukkopoikasyötti haisoo pitkä matka päähä ja vettää ravut haavii iha samote ko magneettirauta vettää viilajauhoo.

Täs tul ravusyötist sanottuu kaik, mitä siint o sanomistakii. Tietysthä rapu syöp muutakii lihhaa ko vaa kukkopoikaa, koha se vaa o korvennettu.

Myö mei Veikko-vainaa kans oltii täs ravustushommas niiko kaikkes muussakii ain yhes. Erikseehä meil haavit olliit ja kumpanekkii ommaa laskuheena ravustettii, mut muute oltii porukas. Ravustamine o rankkaa hommaa sellasil kymmenä vuuvve kahe puole olevil pojil.

Rapu syöp parraite yö, etekii iltayöst, ja se aika vuorokauvest o pienii poikii makkaamisaikaa. Nukutti ain nii mahottomast, ettei ois millää tahtont jaksaa pittää silmijää auk. Mie ko olin Veikost par vuotta nuoremp, ni minnuu tahto ain nukuttaa viel enemmänä ko häntä. Monta kertaa käikii sillee, et mie nukahi heinänalli juurel ja Veikko nost molempii haavit mone kierrokse aja. Sit hää herättel miut ja sano, et nouseha laskemaa rapuloitais, ne o vähä lissäitynneet.

Olha meitä välist isompkii sakki samal jool. Patjaa pojat olliit hyvi ussei samas sakis, samate Jauho Antti ja välist viel muitakii. Sellases suures sakis ei nii kovast nukuttantkaa, ko ol enemmänä turinaa.

Pojat ei ois terveitä eikä normaalisest kehittyneitä, jos ei ne sakis ollessaa keksis mittää kolttosii. Ravustamine o nii työtäteistä puuhaa, ettei siin jää paljo aikaa juonepunomisel, mut sen verra kuitekii, et jottai kerkijää suunnittelemaa.

Yhe kerra taas ko oltii saatu haavit nostetuks ja kokkoonnuttii siihe jokrannal tukikohtaheena, ni jonkuu neropati pääs väläht, et lähetääpäs kolistammaa. Vaik myö ei

mittää yllytyshullui oltukaa, ni kaik mikä hais vähä uuvel ja ennekokemattomal seikkailul, sai kannatusta.

Siin likkeel o yks tyttöne talo ja sen talo aitoil myö otettii suunta. Myö hiivittii iha hiljaa tyttölöi aita seinvieree ja alettii lykätä peukaloo pitki seinähirttä. Pyrkimislukuloi myö ei osattu, eikä myö ois uskallettu ääntä päästää, vaik ois osattukkii. Karkuuha myö ois lähetty, jos tytöt ois aukasseet aita ove ja pyytäneet lämmittelemmää.

Sisälolijat tietyst ellit jännityksetäyteisii hetkii ja uottiit, et myö ois ruvettu haastamaa sekä annettu sillee henkilöllisyyteenä ilmi. Niihä siin sit käikii, et myö jouvuttii ilmasemmaa isseenä, jos ei nyt iha nimiltää ni ainakii ijältää. Myökö näät oltii aikaana jyristelty seinähirsii peukaloillaana, ni pojat ei ennää jaksaneet pijätellä naurujaa, vaa yks ja toine alko hörähellä. Silloha se jännitys laukes sisäpulelkii ja tytöt huomasiit, et kolistelijat onkii alamittasii Sisäpuoleltkii alko kuuluu tirskahtelemista ja siin myö sit vuoroperrää tirskahteltii ja hirnaheltii.

Kauva sitä pellii ei kuitekaa jatkunt, ko asjoi kulus tapahtu sellane yllättävä käänne. Tällasta yllätystä myö ei oltu osattu ottaa ennakkolaskelmissaana huomioo ensikää ja se pankii meil – kuvakielel sanottun – jauhot suuhu. Sielt sisäpuolelt kuulu nimittäi römäkäl miesäänel, et ketäs herroi siel o. Sillo meitä vietii. Ei keritty ehkeis siin kiirees vastata meil esitettyy kysymyksee, niiko hyvä tapa vaatis vanhemmillée vastata.

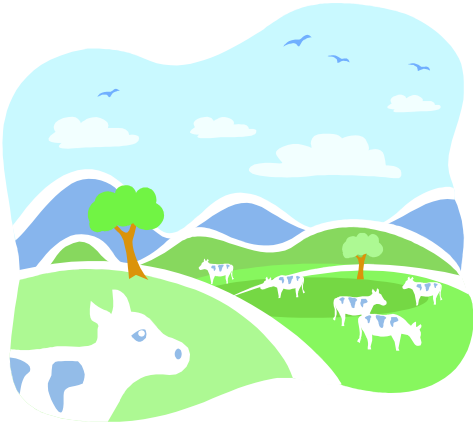
Myö jatkettii ravustamista ja oltii olevinnaana, ko ol uskallettu käyvä kolistelemas.

Kaikkei parasta ravustamises ol kuitekii se rapuloi markkinoiminen. Ravut myötii Viipuri kalakauppiaail ja hyvin rapukesin sai tehdä kaksii kaupuntreissuu viikos. Täs rapukaupas jos missää tul se kysynnä ja tarjonna laki oikei selväst esil. Niin kesin, ko rapuloi sai hyväst, olliit ravut ostajii mielest alamittasii sekä pehmeitä ja millo höis ol mitäkii vikkaa. Sillo sai olla tyytyväinen, ko vaa sai ravut käsistää pois. Annaha taas olla ko minä kesän ravusaanti ol huonoo, ni sillo ei olt mittää markkinoimisvaikeuksii. Sillo olliit ostajat jo linja-autoasemalt kalarantaa männes puolvälis vastas ja tarraisiit rapukori pankaa kii auttaaksee kantamises. Niihä se o nykyseskii liike-elämäs. Toisinnaa o ostaja, toisinnaa myöjä markkinat. – Joka reissulha ne ravut kuitekii saatii muuttumaa rahaks. Hintaa ei oikei jaksa muistaa tarkallee, mut tais kalleimmillaa olla kaks markkaa kappaleelt.

Kaupat ko ol tehty, ni sit lähettii kaupunnil. Ensittäi käytii kauppatorilt ostamas litra punasii viinimarjoi tahe karviaisii ja sit mäntii Espilä puistopenkil niitä syömää. Pistäijyttii Punaselähteetorillakkii sekä kulutettii aikajaan töllistelemäl ja ihmettelemäl kaupuntlaisii elämää. Iltapäiväl palattii takasii ommaa Ahvolahheena, vaihettii viel

hienokseltaa kaupunnin tuoksahtelevat pyhävaatteet arkisempii ja alettii valmistella uutta kaupuntmatkaa korventamal iha enstyökseenä kukkopoika.

Jokelaise lero

4. Ahvola pojat paimenes

Täs männeen syksyn myö mei naisii kans käytii yhten suntak'iltan tääl kotkaupunni kirkos kuuntelemas Mauno Kuusisto kirkkokonserttii. Häne ohjelmassaa ol yks sellane paimempoikalaulu, mis o sillee et "Mä kutsuin Herttaa ja Helunaa" ja silleekii et "Ja metsä soitteli meille, soitteli meille". Sinä iltan mie aatteli, et mie viel jonkuu kerra muistele Karjalas ommii paimempoika-aikojai. – Enneko mie kerkesi käyvä tuumast toimee, ni kirjamarckinoil ilmesty Olkinuora Jussi Naura vähä, mis hää haasteloo samast asjast vähä suuremmal suul. Mie ko luvi sen, ni miult mänkii sisu kaulaa. Ensittäi mie aatteli, et mitekää mie en ilkiä tää jälkee töherrellä töherryksijäi ja sit miul väläht mielee sekkii, et jos minnuu ei iha syytetäkkää kirjallisest varkauvest, ni ainakii toise apinoittelemisest. Mie miiti aikai ja tuli viimoselt sihe johtopäätöksee, et se mitä Olkinuora Jussi haastaa, o tapahtunt Antrees ja mie taas rupattele Ahvola poikii paimenesolost. Toisi sanoi: sammaa ruokaa er kokkilo tarjoman

Siint o suunnillee kolmekymment vuotta, ko mie eli paimenpoikaurrai huipul. Kolmeskymmenäs vuuvves kerkiää tapahtuu muutoksii ja kehitystä kaikil aloil. Kylhä työ kotkyläläist varmast muistatta, et mei omas Ahvolassaana ei olt kahta talloo, mis ois olt samanimine paimempoika? Mis hää ol Antti, mis Ville, Veki, Unto ja mis mikäkii. Meil ol lero-nimine paimempoika. Jos mie nyt kysysi teilt, hyvät kotkyläläist, et minkä nimine paimempoika teil nyt o, ni työ varmast vastaisitta kaik samalviisii: meil o Olli-nimine paimempoika. Sillee sitä kehitystä o tälkii alal tapahtunt.

Täs takavuosin tehtii kovast sellasta ropakantaa, minkä ajatuksen ol se, et pois karja messäst. Miekii ammati puolest hairahui lyömää sammaa rumpuu. Sanottii messälaituntamise oleva huonoo messätalloutta ja viel huonompaa karjatalloutta. Se o kyl totta. Nyt o vaa käynt sillee, et messä ei ennä soittellekkaa paimepojil. Ehä nää nykyst paimen-Ollit kyl kuuliskaa haapoi havinaa enemppää ko närreihe suhinaakaa – ei kuulis eikä ymmärtäskää. – Siihe aikaa kuitekii viel lehmät käivät suuremman osa kessää messälaitumel. Kylvöheinämakkuu ne pääsiit vast elokuul, sit ko äpäre ol kerint kasvamaa. Siihe ast ne saivat essii elämisseese niiko maiju raaka-aineesekkii messäst.

Höytöläsoppelaisii lehmät käivät yhtöisel laitumel väljäl messäl. Aamusil tormuutettii lehmät Höytöläkujasii läp Jokmää pääl, ja siinthä se yhtöine haka alkokii. Illasuu sit lähettii sakil essimää lehmii. Ensimmäise kerra kuunneltii kelloo Jokmää pääl. Se kuuntelemine olkii tarkkuutta ja keskittymistaitoo vaativa homma. Keuhkot pit vettä ilmaa täytee ja sit olla iha hiljaa ja hengittämättä, kääntää korvaa suuntaa sekä toisee ja kuunnella. Seuraava kuuntelupaikka ol Jyrkämää pääl. Jos näist paikoist ei viel saatu tuloksii, ni Kekkelimäältä sit jo ainakii jokuu sakist kuul oma kello ääne ja läks hätistelemmää lehmijää kottii päi. Kuka ei viel Kekkelimäältätkää kuult kelloo, joutu vaikiaa tilanteehe. Mahollisuuksii ol kaks: lehmät olliit luikahtanneet Pitkäniitysunnist läp Rautkorve puolel tahe sit ne olliit Hutkanotko takasel salol. Kumpanekkii ties paimenel sammaa asjaa: toista toise ettee ja vilkkaast. Ko ois vaa tietänt, et kumpasee suuntaa lähtöö. Paimenii onneks kuitekii luonto o järjestänt sillee, et lehmätkii oppiit ommii tapojeese orjaks. Saatto männä iha viikkotolkul nii mukavast, et lehmät löytyit joka ilta samoilt nurkilt, melkei samalt hehtaarilt.

Mei Ruusul ol sellane kello mikä kuulu. Jos ol kello hyvä, ni viel paremp ol soittaja. Ruusu ol kyl lehmäsuvu aatelii. Jos lehmil ois annettu palkintoi reippaast esiintymisestä ja hyväst käytöksest, ni Ruusul mie oisi olt valmis myöntämää ensimmäise palkinno voittajaluokas ja viel sertifikaati. Mitkää mei lehmist, ei Perjot, ei Kyytöt eikä Laukot vetäneet paimene kannalt kassottun vertojaa Ruusul, Ilona-kutaleest puhumattakaa, mikä ol nii kainokii, ettei ilent kävellä toisii sakis tietä myöte, vaa kutkalehtel pitki tiepuolii. Ruusul ol annettu viel muihe avuloi lisäks erittäi hyvät johtajalahjat. Ko mie vaa sai lehmät etehei ja karjasi pari kertaa, ni sillo Ruusu ties tehtävääse. Ryhti ol niiko sotaherral, tahti niiko paraatimarssis, eikä mittää vilhumista sivuil tahe taakse, määrätietosest vaa kottii päi. Toisii ol pakko seurata kellokasta ja johtajaa. – Sitä mie en tiijä, mite Ruusu toimi varsinaises ammatissaa maiju antajan, mut näis paimene kannalt tärkeis ominaisuuksis se ol lauvalt lyömätö.

Yhten syksyn 30-luvu alkupuolel meilaist möivät ropsii sielt Rautkorve alapääst. Sen ropskaupa yksiommaine tarkotus ol se, et tulloo hyvää karjalaitunta. Sellastaha siint kyl tulkii, mut miul käi ohrasest. Sinne ko tehtii haka, ni lehmät pit viijä aamul sekä hakkii illal. Matkaa kertyy yhtee suuntaa reilu viis kilometrii, ja siint o helppo laskii koko päivittäine taival. Olha siint kuitekii se hyvä puol, ettei tarvint essii lehmii väljält messält.

Sit syksyl enne koulu alkamista käytettii lehmii Rautkorve viljelyksel äpärees. Vaik heinämaat olliitkii aijattu piikkilangal, ni ehä niitä lehmii uskaltant jättää koko päiväks ommii huimenihhii, va siel pit olla vähä niiko perrää kassomas. Sen perrää kyttäämise voi kyl iha hyväst tehä Raskise pellolt käsi. Raskiselt ol siihe aikaa paimene virkaa toimittamas kaks poikaa, Unto ja Viljo. Hyvästhä myö kolmee miehee saatii päiväänä kulumaa, eikä kotikävä kerint vaivaamaa. – Raskise lehmii joukoss ol joitakii sellasii pitkäkoipisii ja vissii luonteeltaakii vähä poikkeuksellisii yksilöi, mitkä ei oikei kunnioittaneet piikkilankaa, vaa loikkiit sen yl kaursaarekkeel pahatekkoo. Se ol hankala asja, mut ehä sil mitä mahtant, paimene virkaa pit koittaa hoitaa, ko kerra paimeneks ol pantu. Myö miitittii aikaana ja viimoselt kekattii konsti, mil saatii se haitatekijä eliminoituu mahollisemma pieneks. Mitä muuta ko määrättii vartiovuorot. Yks ko ain vuorollaa kyttäs lehmii, ni kaks sai iha vappaast keskittyä tärkeämpii töihe. Niitä tärkeämpii töitä meil olkii paljo. Pit paistaa potattii ja nauriita, ampuu hiilil ja urheilla. Jos työ että sattus ennää muistamaa, et mite hiilil ammutaa, ni mie haasta senkii. Ei muuta senko sylkäsöo siihe hiile pääl, ni joha mojahtaa. – Urheilemise suhtee siel ol rajotuksii, mut ain jottai kuitekii ol mahollisuus yrittää. Korkeutta ol hyvä hypätä, samate pittuutta ja kolmiloikkaa, pyöriä kiv tek kuula virkaa ja juoksulajit soveltuit niin'ikkää ohjelmistoo. – Potatipaistamises tarvittava raaka-aine, potatit, myö kannettii kotontaana, mut nauriita ei tarvint nii ettäält kantaa. Jos minä kesän ei omal maal kasvant naurista, ni jonkuu naapuri maal kuitekii. Eik se vanha sanonta, onk se nyt sanapars vai -lasku, oo sillee, et ehä nauriivarasta hirtetä?

Yks asja minnuu hävettää viel näi vuosikymmenii päästkii nii kovast, ettei oikei ilkiäis haastaakkaa. Miult ko pääs itku. – Mie oli taas yhe kerra ommaa tunto rauhottaaksei kaprint tikapuita myöte Raskise sarraime katolt tähystämmää, et ovatiks omat lehmät malttaneet olla piikkilanga luvallisel puolel, ni eiks nää poja pahalaist kaapanneet tikapuut räystäält alas. Siel mie sit istui kato harjal, ja pojat virnuiliit allaal, et tuulook siel? Mie sanoi, et ehä tääl ainakaa jalkahik pahemmi haise. Aika kulu ja mie aloi kysellä Untolt, et paljoks kello o? Unto kaivo issäse naurii taskustaa ja anto sellase kelloaja, et miu ois pitänt jo puol tuntii takaperi alkaa kömmyyttää lehmii kottii päi. – Sillo

miult pääs – se itku nimittäi. Sillo pojatkii huomasiit, et nyt o sopiva aika lopettaa kiusateko ja nostiit tikapuut paikallee. Ehä siint mittää suurempaa välilöi rikkoutumista tult, ko mie en ossaa olla pitkävihane.

Loppuha siint paimentamisest tul joka syksy, ko koulu alko. Viikko, kaks ko ol käyty kouluu, ni jo tul ikävä Rautkorpee paimenee. Se ko tää ihmise miel o sellane ailahteleva. Paimenes olles koulukäyntt tuntuu mukavalt ja taas kouluu käyves tuntuukii silt, et paimenes ois paljo metkempaa.

Jokelaise lero